

APSTIPRINĀTS
ar "Latvijas Mobilais Telefons" SIA
prezidenta
2022. gada 12. decembra rīkojumu Nr.181

**LMT grupas
piegādātāju uzvedības kodekss**
Redakcija 2

1. VISPĀRĪGI

- 1.1. "Latvijas Mobilais Telefons" SIA Valde ir apstiprinājusi LMT grupas piegādāju uzvedības kodeksā (tālāk tekstā – Kodekss) noteiktos principus. Ikdienas darbā ikvienam LMT grupas (tālāk tekstā – LMT) piegādātājam jāievēro šis Kodekss. Piegādātāji ietver piegādātājus un citas trešās puses, kuri veido darījumu attiecības ar LMT vai LMT vārdā, kā arī to darbiniekus, meitas sabiedrības un citus saistītos uzņēmumus, filiāles, aģentus, apakšuzņēmējus, konsultantus un citus piegādātāja uzraudzībā strādājošus darba veicējus.
- 1.2. Godīga un ētiska komercdarbības prakse ir ilgstoši nodrošinājusi LMT veiksmīgu darbību. LMT atzīst starptautiskos standartus, kas regulē cilvēktiesības, darba apstākļu normas, vides aizsardzību un korupcijas apkarošanu. LMT ievēro starptautiskas deklarācijas, konvencijas un vadlīnijas, tai skaitā Apvienoto Nāciju Organizācijas (tālāk tekstā ANO) Vispārējo cilvēktiesību deklarāciju un Starptautiskās Darba organizācijas (tālāk tekstā SDO) konvencijas. LMT darbības principi balstīti arī uz Ekonomiskās sadarbības un attīstības organizācijas vadlīnijām starptautiskiem uzņēmumiem. Šīs normas veido pamatu LMT ilgtspējas principiem, kas ir noteikti LMT grupas ētikas un uzvedības kodeksā.
- 1.3. LMT ilgtspējas apņemšanās aptver visu vērtību ķēdi, un LMT pieprasa savu piegādātāju līdzdarbību, šos principus piemērojot savā praksē. LMT piegādātājiem Kodekss ir jāievēro papildus spēkā esošo normatīvo aktu izpildei. Kodekss satur minimālās prasības. LMT piegādātāji tiek aicināti arī pārsniegt šīs minimālās normas, kur tas iespējams.

2. BIZNESA ĒTIKA

- 2.1. Piegādātājs veido atklātas, godīgas, caurskatāmas, uz abu pušu interešu ievērošanu un savstarpēju uzticību balstītas attiecības ar LMT un citām trešajām pusēm saskaņā ar augstākajiem biznesa ētikas standartiem un labāko iepirkumu praksi.
- 2.2. Piegādātājs konkurences tiesību jomā ievēro saistošo normatīvo aktu prasības un godīgas konkurences principus, kas izriet no starptautiskā un Eiropas Savienības/Eiropas Ekonomikas zonas normatīvā regulējuma. Piegādātāji neiesaistās aizliegtās vienošanās starp konkurentiem, piemēram, par cenām, tirgus sadali, konkursu piedāvājumiem vai citām līdzīgām darbībām.
- 2.3. Piegādātāja iesniegtie piedāvājumi un līguma noslēgšanas procesā sniegtā informācija ir pilnīga, precīza un patiesa. Piegādātāji veic precīzu darījuma uzskaiti grāmatvedībā, iesniedz LMT precīzus, līgumam un normatīvajiem aktiem atbilstošus darījuma attaisnojuma dokumentus, nekavējoties novērš radušās kļūdas, kā arī nepieciešamības gadījumā nodrošina LMT piekļuvi atbilstošiem darījumu attaisnojošiem dokumentiem vai atbildīgajiem darbiniekiem.
- 2.4. Piegādātājs nodrošina atbilstību līgumā noteiktajām specifikācijām, prasībām, noteikumiem un nosacījumiem, neaizstāj produktus vai pakalpojumus ar citiem, kā arī saistību izpildei neizmanto apakšuzņēmējus, iepriekš to nesaskaņojot ar LMT.
- 2.5. Saistību izpildes pret LMT ietvaros veicot savu piegādātāju un sadarbības partneru izvēli, piegādātājs skaidri definē iepirkuma vajadzību, veic kvalitatīvu tirgus un potenciālo piegādātāju izpēti un novērtē atbilstību iepriekš noteiktiem vērtēšanas kritērijiem.

3. INFORMĀCIJAS AIZSARDZĪBA UN PERSONAS DATU AIZSARDZĪBA

- 3.1. Piegādātājam ir pienākums nodrošināt aizsargājamās informācijas aizsardzību pret neatļautu piekļuvi un izmantošanu. Aizsargājama informācija ir komercnoslēpums un

cita ar komercdarbību saistīta informācija, intelektuālais īpašums, personas dati, kā arī cita LMT un LMT uzticēta informācija, kas nav publiski pieejama.

- 3.2. Piegādātājs apņemas neizpaust aizsargājamu informāciju, kā arī apstrādāt personas datus un citus datus, ievērojot piemērojamos normatīvos aktus, LMT aizsargājamās informācijas apstrādes prasības un sadarbības līguma noteikumus.
- 3.3. Piegādātājs apņemas rūpēties par viņa rīcībā esošās LMT informācijas drošību, aizsargājot to pret kiberuzbrukumiem, zādzībām, nozaudēšanu, izšķērdēšanu, ļaunprātīgu izmantošanu, iznīcināšanu vai līdzīgiem riskiem.
- 3.4. Piegādātājam nav tiesību izmantot LMT aizsargājamo informāciju jebkādai komerciāla rakstura lietošanai vai personīgā labuma gūšanai, kā arī jebkuras trešās puses labā, ja tas nav rakstiski saskaņots ar LMT.
- 3.5. Piegādātājs apņemas pienācīgi aizsargāt visu pušu, ar kurām sadarbojas, tai skaitā savu piegādātāju, klientu, patērētāju un darbinieku, personas datus un privātumu.

4. SANKCIJU ATBILSTĪBA

- 4.1. Piegādātājs nodrošina sankciju ievērošanu atbilstoši Latvijas Republikai saistošiem starptautiskiem līgumiem, Eiropas Savienības un Latvijas Republikas normatīviem aktiem un tiem pakārtoto tiesību aktu prasībām, kā arī starptautisko organizāciju rekomendācijām un labajai praksei.
- 4.2. Piegādātājs neveic darījumus vai izbeidz darījuma attiecības ar Latvijas Republikas, Eiropas Savienības, ANO un NATO dalībvalsts sankciju adresātiem.
- 4.3. Piegādātājs savlaicīgi iesniedz LMT pilnīgu informāciju, kas nepieciešama sankciju režīma nodrošināšanai, tajā skaitā, informāciju par patiesā labuma guvējiem, īpašniekiem, ja tāda nav pieejama oficiālajos vai publiskajos reģistros, kā arī nekavējoties informē par izmaiņām sniegtajā informācijā.
- 4.4. Sankciju pārkāpšana, apiešana vai to pārkāpšanas, apiešanas mēģinājums ir uzskatāms par būtisku sadarbības līguma pārkāpumu. LMT nekavējoties un bez iepriekšēja brīdinājuma liedz sadarbības partneriem, pret kuriem ir spēkā augstāk minēto sankciju piemērotāju noteiktās sankcijas, piekļuvi finanšu līdzekļiem un saimnieciskajiem resursiem, kā arī īsteno citus pasākumus atbilstoši noteiktajām prasībām.

5. KORUPCIJAS NOVĒRŠANA

- 5.1. Piegādātājam jāizvairās no situācijām vai darbībām, kuras komerciālo attiecību ietvaros starp LMT un piegādātāju ir vai šķietami ir (vērotājam no malas šķiet, ka darbiniekam ir interešu konflikts) pretrunā ar LMT un piegādātāja interesēm vai traucē amata pienākumu pienācīgu izpildi. Piegādātājam jānovērš darbinieka, kā arī tā saistītās personas mantiskās vai cita veida personiskās ieinteresētības ietekmi uz lēmumu pieņemšanu.
- 5.2. LMT pauž stingru nostāju pret korupciju un kukuļošanu, neatbalsta tās nekādā formā un sagaida no saviem piegādātājiem tādu pašu attieksmi. Piegādātājam ir aizliegts:
 - 5.2.1. piedāvāt, solīt, piekrist, dot, atļaut, pieprasīt, pieņemt vai saņemt kukuli vai citu nepelnītu priekšrocību ne tieši, ne netieši, personiski vai ar starpnieku, ja tās mērķis vai sekas ir veicināt nepareizu rīcību, funkciju neatbilstošu izpildi, vai personas amata vai dienesta stāvokļa ļaunprātīgu izmantošanu (kukuļošana);
 - 5.2.2. sagādāt finanšu līdzekļus trešajām personām tādā veidā, ko varētu uzskatīt par korupcijas finansēšanu aiz neuzmanības. Situācijās, kur ir vērā ņemams korupcijas risks, jāveic atbilstoši preventīvi pasākumi, lai maksājumi trešajām personām netiek izmantoti korupcijai;

- 5.2.3. pieprasīt un izspiest kukuli LMT vai tā sadarbības partneru vārdā. Ja darbiniekam pieprasa vai izspiež kukuli vai ir aizdomas par to, nekavējoties jāinformē vadītājs;
 - 5.2.4. veikt vai pieņemt veicināšanas maksājumus ikdienas procesu norisei vai paātrināšanai, ja vien šādus maksājumus neparedz oficiāli pakalpojumu cenrāži;
 - 5.2.5. gūt papildu ienākumus vai būt par starpnieku darījumos, kuri skar vai varētu skart LMT intereses;
 - 5.2.6. izmantot LMT īpašumu savas komercdarbības veikšanai.
- 5.3. Dāvanas un biznesa viesmīlība ir daļa no veiksmīgu darījuma attiecību veidošanas, tomēr šādas darbības var potenciāli uzskatīt par koruptīvām un prettiesiskām, tādēļ pieņemot lēmumu par dāvanas vai biznesa viesmīlības apmaiņu, piegādātājs izvērtē tās atbilstību normatīvajiem aktiem un šīm vadlīnijām:
- 5.3.1. tai ir atbilstošs un skaidrs ar LMT un piegādātāja interesēm saderīgs biznesa mērķis;
 - 5.3.2. tā ir samērīga un atbilstoša komerciālo attiecību būtībai un ierastajai praksei;
 - 5.3.3. tā tiek piedāvāta vai saņemta atklāti un caurskatāmi, to neslēpjot un neradot nepareizu iespaidu par apmaiņas mērķi;
 - 5.3.4. tās regularitāte vai biežums neliecina par iespējamiem nepiemērotiem, interešu konfliktu radošiem cēloņiem vai nodomiem.
- 5.4. Piegādātājs atturas no dāvanu un biznesa viesmīlības apmaiņas, kas var radīt šaubas par viņa objektivitāti un neitralitāti, piemēram:
- 5.4.1. tā var radīt šķietamu vai faktisku interešu konfliktu;
 - 5.4.2. to var uztvert kā pārmērīgas ietekmes izdarīšanu;
 - 5.4.3. par to tiek sagaidīts negodīgs komerciāls labums;
 - 5.4.4. rada iespaidu, ka dāvinātāja mērķis ir veicināt kāda lēmuma pieņemšanu vai nepieņemšanu, darbību vai bezdarbību;
 - 5.4.5. pastāv aizdomas par pretpakalpojumu pieprasīšanu;
 - 5.4.6. tā var radīt nevēlamas saistības un pamatotas aizdomas par lēmumu neobjektivitāti;
 - 5.4.7. tā var ietekmēt devēja vai saņēmēja darba pienākumu izpildi.

6. DARBINIEKU PAMATTIESĪBAS

- 6.1. Piegādātājs ievēro visas starptautiski atzītās cilvēktiesības, kas noteiktas ANO Vispārējā cilvēktiesību deklarācijā un SDO Deklarācijā par pamatprincipiem un tiesībām darbā.
- 6.2. Pirms darba attiecību uzsākšanas piegādātājs darbiniekus viņiem saprotamā valodā iepazīstina ar savstarpējo darba attiecību pamatnoteikumiem un nosacījumiem.
- 6.3. Piegādātājs veicina atklātu saziņu starp darbiniekiem un vadību. Piegādātājs ļauj darbiniekiem brīvi pievienoties vai nepievienoties arodbiedrībai vai citai darbinieku izvēlētai pārstāvībai un slēgt koplīgumu, nepieļaujot draudus, iebiedēšanu vai diskrimināciju.
- 6.4. Piegādātājs neizmanto jebkāda veida piespiedu darbu, piespiedu parādu atstrādāšanu vai mūsdienu verdzības formu.
- 6.5. Piegādātājs nenodarbina bērnus, kas nav sasnieguši likumīgo nodarbinātības vecumu.
- 6.6. Piegādātājs darbiniekiem nodrošina veiktajam darbam atbilstošu un savlaicīgu samaksu, kas nav mazāka par normatīvajos aktos un koplīgumā noteikto minimumu.

Piegādātājs nodrošina vienlīdzīgu atalgojumu darbiniekiem ar vienu un to pašu amatu un līdzvērtīgiem darba uzdevumiem neatkarīgi no personīgām iezīmēm.

- 6.7. Piegādātājs ievēro darba laika (ieskaitot virsstundas, atpūtas pārtraukumus un apmaksātu atvaļinājumu) prasības, kuras paredz SDO konvencijas, normatīvie akti un piemērojamie koplīgumi.
- 6.8. Piegādātājs veicina iekļaujošu darba vidi, kurā tiek novērtēta un cienīta darbinieku daudzveidība. Nevienam darbiniekam nedrīkst diskriminēt vai vajāt viņa rases, ādas krāsas, vecuma, invaliditātes, reliģiskās, politiskās vai citas pārliecības, nacionālās vai sociālās izcelsmes, mantiskā vai ģimenes stāvokļa, seksuālās orientācijas vai citu apstākļu dēļ.
- 6.9. Piegādātājs nepieļauj nekāda veida darbinieku aizskaršanu ne tieši, ne netieši, ne fiziski, ne verbāli.

7. DARBA AIZSARDZĪBA

- 7.1. LMT piegādātājam ir pienākums ievērot visas spēkā esošās normatīvajos aktos noteiktās tiesiskās darba aizsardzības un ugunsdrošības prasības.
- 7.2. Piegādātājam LMT telpās un LMT objektos ir pienākums ievērot LMT norādījumus darba aizsardzības un ugunsdrošības jautājumos un informēt LMT par sava darba specifiku, lietotajām metodēm un izmantoto aprīkojumu, ja tas var ietekmēt citu nodarbināto drošību un veselības aizsardzību, kā arī sadarboties ar LMT darba aizsardzības speciālistiem drošas darba vides un darba apstākļu nodrošināšanā, lai neradītu papildu riskus LMT nodarbināto un citu personu drošībai un veselībai.
- 7.3. Piegādātājs, veicot darbu LMT telpās un LMT objektos, izpilda un ievēro sekojošus principus:
 - 7.3.1. apliecinā, ka ir lietpratējs un zinošs speciālists veicamo darbu izpildē un tam ir visas specifiskās zināšanas, pieredze un prasmes, lai izvēlētos un izmantotu katram no darbu veidiem piemērotāko, efektīvāko, nekaitīgāko un drošāko darbu izpildes tehnoloģiju, un darbu izpildē iesaista tikai kvalificētus darbiniekus, kuriem ir visi saistošajos normatīvajos aktos noteiktie apliecinājumi gan par plānoto darbu veikšanai nepieciešamo kvalifikāciju, gan par nepieciešamajām veselības pārbaudēm;
 - 7.3.2. uzņemas pilnu atbildību par katra darbu veida specifikai atbilstošu darbu izpildes tehnoloģijas izmantošanu un darbu izpildē izmantojamās tehnoloģijas un darba aprīkojuma, aizsardzības aprīkojuma, individuālo aizsardzības līdzekļu atbilstību un nepieciešamo pārbaudžu veikšanu atbilstoši saistošajiem normatīvajiem aktiem;
 - 7.3.3. nodrošina, lai pirms paredzēto darbu uzsākšanas visi tajos iesaistītie darbinieki LMT Darba aizsardzības daļā iziet instruktāžas darba aizsardzības un ugunsdrošības jomā par konkrētiem objektiem, lai darbinieki LMT Darba aizsardzības daļā iziet atkārtotas instruktāžas ar periodiskumu, kas ir ne mazāks, kā to nosaka saistošie normatīvie akti;
 - 7.3.4. nodrošina, ka visi darbinieki saņem informāciju un apmācību (instruktāžu) darba aizsardzībā, ka visiem specifisko darbu izpildē iesaistītajiem darbiniekiem ir pieejamas darba izpildes aprīkojuma ražotāja instrukcijas, ķīmisko vielu un maisījumu drošības datu lapas un darba aizsardzības instrukcijas, lai darbinieki spētu veikt savus darba pienākumus droši un atbilstoši darba aizsardzības principiem;
 - 7.3.5. pirms darbu uzsākšanas un darba veikšanas procesā novērtē darba vides riskus, preventīvi veic nepieciešamos darba aizsardzības pasākumus, kuru

mērķis ir novērst neveselīgu apstākļu rašanās draudus un atbilstoši reaģēt uz tiem, kā arī novērst nelaimes gadījumus darbā un arodslimības;

- 7.3.6. nodrošina, ka darbinieki ievēro valstī noteiktos epidemioloģiskās drošības pasākumus, ka darbinieki ievēro higiēnas pamatprincipus un infekciju saslimšanas piesardzības pasākumus, tostarp sejas masku lietošanas prasības, pulcēšanās prasības un ierobežojumus, ziņošanas kārtību par saslimšanām, izolācijas, mājas karantīnas un pašizolācijas prasības, ja tādas piemērojamas;
- 7.3.7. dokumentē visus negadījumus un nelaimes gadījumus darbā un nekavējoties par tiem informē LMT;
- 7.3.8. uzņemas pilnu atbildību par savu darbinieku un piesaistīto darbinieku darba aizsardzības prasību un ugunsdrošības prasību ievērošanu visā darbu izpildes periodā.

8. VIDE

- 8.1. Piegādātājs izpilda visas prasības, kas noteiktas vides aizsardzības jomu reglamentējošos normatīvajos aktos, vides atļaujās vai citos piemērojamos dokumentos.
- 8.2. Piegādātājs ievieš un uztur sistēmu labākās prakses un pastāvīgu uzlabojumu piemērošanai uzņēmumā.
- 8.3. Piegādātājs veicina videi draudzīgu tehnoloģiju un procesu izstrādi un izmantošanu.
- 8.4. Piegādātājs pēc iespējas efektīvāk izmanto resursus, plāno un ievieš pasākumus atkritumu apjoma un siltumnīcefekta gāzu izmešu samazināšanai.
- 8.5. Piegādātājs veicina ietekmes uz vidi mazināšanu savā piegādes ķēdē.
- 8.6. Piegādātājs palīdz LMT samazināt ietekmi uz vidi, ievērojot piesardzības principu un komerciālo attiecību ietvaros ar LMT izvēloties produktus un risinājumus, kuriem ir mazāks ekoloģiskās pēdas nospiedums.
- 8.7. Piegādātājs novērš kaitīgu vielu izmantošanu, kas iekļautas [Melnajā sarakstā](#), un cenšas samazināt to vielu izmantošanu, kas iekļautas [Pelēkajā sarakstā](#).
- 8.8. Pēc LMT pieprasījuma piegādātājs nodrošina uzticamu, caurskatāmu un savlaicīgu informāciju par uzņēmuma sniegumu vides jomā saistībā ar LMT piegādātajiem produktiem vai sniegtajiem pakalpojumiem bez papildu samaksas.
- 8.9. Piegādātājiem, kas nodrošina LMT preces un produktus, ir nepieciešams izmantot ekodizainu preču un produktu, tai skaitā iepakojuma, izstrādē, uzlabojot to ekoloģiskos raksturlielumus visā dzīves ciklā saskaņā ar šādiem principiem:
 - 8.9.1. optimizēt produkta izejvielas, izmantojot tīrākus un atjaunojamus materiālus, kas iegūti otrreizējas pārstrādes ceļā un ir pārstrādājami/ atkārtoti izmantojami;
 - 8.9.2. optimizēt produkta izmantošanu, nodrošinot energoefektivitāti, izturību, modulāru produkta struktūru, vieglāku uzturēšanu un labošanu;
 - 8.9.3. optimizēt produkta dzīves cikla beigas, paredzot produkta atkārtotu lietošanu, dizainu ērtai izjaukšanai, produkta atjaunošanai un materiālu atkārtotai pārstrādei.

9. KONFLIKTA MINERĀLU ATBILDĪGA IEGUVE

Piegādātājs nodrošina, ka LMT piegādes ķēdē esošajos produktos vai detaļās netiek izmantoti konfliktu skartu un augsta riska teritoriju izcelsmes izrakteni, t.i., alvā, tantalā, volframā un zeltā kausēti izrakteni, kas iegūti no organizācijām, kuras

tiešā vai netiešā veidā finansē konfliktus Kongo Demokrātiskajā Republikā vai blakus esošajās valstīs, ir saistītas ar cilvēktiesību pārkāpumiem, korupciju un nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanu, kā arī apkārtējās vides degradāciju.

10. KODEKSA IEVĒROŠANAS UN ZIŅOŠANA PAR PĀRKĀPUMIEM

- 10.1. Piegādātāja pienākums ir nodrošināt, ka sadarbības ietvaros tā uzraudzībā strādājošie darba veicēji ir iepazīstināti ar Kodeksu un ievēro tajā noteiktās prasības.
- 10.2. Pieņemot Kodeksu, piegādātājs piešķir LMT tiesības uzraudzīt un pārbaudīt šo prasību izpildi. Vērtību ķēdes caurskatāmības uzlabošanai LMT ir tiesības saņemt no piegādātāja informāciju par tā produktu izsekojamību.
- 10.3. Piegādātājam nekavējoties jāinformē LMT par Kodeksā nostiprināto principu un prasību pārkāpumu, aizdomām par pārkāpumu vai potenciālu pārkāpuma rašanos, par to ziņojot savai līgumā vai iepirkumā norādītajai kontaktpersonai. Ja piegādātājs vēlas sava iesnieguma diskretu izskatīšanu saskaņā ar LMT Trauksmes celšanas politiku, ziņojumu LMT var iesniegt, sūtot to uz e-pasta adresi: trauksmes.celsana@lmt.lv.
- 10.4. Piegādātājam ir pienākums ietvert šo prasību saturu līgumos ar saviem apakšuzņēmējiem.
- 10.5. Jebkurš būtisks Kodeksa prasību pārkāpums dod LMT tiesības nekavējoties izbeigt līgumu ar attiecīgo piegādātāju. Šādā situācijā lēmumu pieņem LMT grupas uzņēmuma Valde.